

KÄLLBO SKOLA

Jämställdhets- och likabehandlingsplan för Källbo skola Uppdat:01.11.2023

Inledning

I den nya läroplanen för landskapet Åland betonas jämlikhet och alla människors lika värde som ett centralt mål. FN:s barnkonvention ligger som grund för läroplanens värdegrund och skolan ska arbeta normkritiskt för jämlikhet, likabehandling, rättvisa och jämställdhet.

För att nå till en jämställd skola arbetar vi på olika sätt med att stärka våra barns självförtroende och självkänsla i vårt ständigt pågående värdegrundsarbete. Vårt värdegrundsarbete koncentrerar vi kring begreppen demokrati, jämställdhet och likabehandling.

Grunden för att alla barn skall våga utvidga sin värld är att de känner trygghet och att vi vuxna i skolan hjälper dem att pröva nya saker och gå in på okända områden.

Vi vuxna i skolan är medvetna om de mönster och strukturer som hindrar flickor och pojkar att nå sin fulla potential och därför behöver vi koncentrera arbetet på att stärka varje barn som individ.

Jämställdhet kan jämföras med demokrati och handlar om att vara delaktig och ha inflytande över sitt eget liv och det samhälle vi lever i. I en jämställd skola vågar varje elev vara sig själv, känna sig trygg och känna delaktighet i skolgemenskapen.

Arbetet med jämställdhetsarbete och likabehandling

Jämställdhet innebär allmänt att eftersträva flickor och pojkars lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter genom att ställa samma krav på flickor och pojkar.

En ökad kunskap om genus och jämställdhet behövs hos alla i skolan. Begreppet genus används för att förstå könen som sociala konstruktioner, d v s de könsmönster som skapas utifrån uppfostran, kultur, ekonomiska ramar, maktstrukturer och politisk ideologi. Könsmönstren upprätthålls både på det personliga planet och på det samhälleliga planet.

Jämställdhetsarbetet är ett förändringsarbete och därför är det viktigt att kontinuerligt och i olika sammanhang diskutera och fundera över våra värderingar och attityder. Vi har påbörjat ett förhållningssätt som så småningom skall genomsyra hela skolverksamheten.

Vårt arbete skall i första hand leda till att

- Alla lärare och personal ska bli mer uppmärksamma på sitt förhållningssätt till pojkar och flickor och bedöma alla elever lika oavsett kön.

- Flickor och pojkar ska bli medvetna om de likheter/olikheter som finns mellan könen och hur de påverkas av dessa olikheter.
- Skolpersonalen går igenom en checklista för jämställd skola

Jämställdhetsövningar och diskussioner med eleverna skall ha en självklar plats i alla skolämnen.

I klasserna kan vi

- låta eleverna genom intervjuer/enkäter undersöka olika frågor t.ex. vad man hjälper till med hemma och vilka yrkesdrömmar man har. Detta följs upp av diskussioner.
- ha värderingsövningar och diskutera och reflektera kring hur vi påverkas av könsmonster. Vi diskuterar frågeställningar som: Har alla lika möjligheter? Vad är att välja fritt? Varför väljer vi som vi gör? Vad händer när någon avviker från det gängse mönstret? Detta ur perspektiven egna skolan, Finland och världen
- läsa och diskutera kring berättelser som representerar könsstereotypa mönster.
- jämställdhets lektion med diskussion om jämställdhetsläget i skolan, se bilaga.

Åtgärdsbeskrivning

För att utvärdera arbetet används diskussionsfrågor som eleverna gör som ett utvärderings verktyg (bilaga 1), och upprättat en checklista för personalen för en jämställd skola (bilaga 2). Checklistan fungerar som en utvärdering för personalens syn på jämställdheten i skolan. Dessa görs under höstterminen så att en åtgärdsplan för jämställdhetsarbetet kan upprättas (bilaga 3) och vara levande under läsåret. Åtgärdsplanen beskriver nuläget och om problem finns, åtgärder och vem som ansvarar för att detta görs och sedan en utvärdering om åtgärden har givit resultat.

Mål

- En trygg miljö för alla individer.
- Alla individer bör behandlas på samma sätt oavsett kön.
- Ett normkritiskt förhållningssätt

Bilaga 1.

Checklista jämställd skola

- Blir alla elever och vuxna bekräftade på ett positivt sätt som individ varje dag?
Vilka rutiner har vi för det?
- Tilltalas alla elever som individ med sitt namn?
- Har vi metoder för att fördela ordet så att alla elever får öva på att ge och ta plats?
- Känner sig elever och vuxna trygga att uttrycka alla sina känslor?
- Har alla elever någon vuxen att vända sig till för att prata om jobbiga saker?
-Hur säker ställer vi detta?
- Hur säkerställer vi att alla elever får prova och ges tillgång till alla aktiviteter under rasterna?
- Hur ser våra läromedel ut när det gäller diskrimineringsgrunderna, representeras den mångfald som finns i vårt samhälle?
- Hur arbetar vi mot att förebygga kränkningar -verbalt och fysiskt våld?
- Hur agerar du i stunden när någon blir kränkt och hur följer vi upp det?
- Är all kärlek lika mycket värd, hetero, homo och bisexuell?
- Hur synliggör och säkerställer vi det?

Bilaga 2.

metod för att utreda jämställdhetsläget i skolan

Frågor för jämställdhetsdiskussion med eleverna för att utreda jämställdhets läget i skolan, frågorna kan anpassas för att passa ifrågavarande åldersgrupp av elever. Hämtat från Utbildningsstyrelsens handbok "Jämställdhetsarbete är en kunskapsfråga" Guide och Handbok 2015:4 (https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/173401_jamstalldhetsarbete_ar_en_kunskapsfraga.pdf) (12/08/2020)

Ämnen för jämställdhetsdiskussion

- Är din skola jämställd? Behandlas alla elever på ett jämställt sätt?
 - Behandlar läraren flickor och pojkar på samma sätt?
 - Behandlar eleverna varandra på samma sätt oberoende av kön?
 - Bemöter du själv flickor och pojkar på samma sätt?
- Skulle du bete dig på annat sätt i skolan om du var av annat kön?
 - Kan du göra de saker du tycker om?
 - Förväntas du göra vissa saker bara för att du är flicka/pojke/elev av annat kön?
 - Påverkar andras åsikter dina val?
 - Kan du vara dig själv i skolan?
- Känner du dig trygg i skolan?
 - Kommer du gärna till skolan?
 - Var/när känner du dig inte trygg?
 - Kan du berätta för läraren om du eller din vän bli mobbad?
 - Ingriper lärarna tillräckligt bra i mobbning?
 - Har du vänner som inte är av samma kön som du i skolan?
 - Hur förhåller man sig till vänskap mellan flickor och pojkar?
- Hur tycker du att en jämställd skola ska vara?
 - Finns det något som särskilt främjar jämställdhet i din skola?
 - Finns det sådana problem som du själv skulle kunna påverka genom dina egna handlingar?
 - Önskar du några förändringar på lektioner, raster eller skolresor?

Källbo skolas analys- och åtgärdsblankett för jämställdhetsarbete bland personal och elever.

Datum för godkännande:

1. Redogörelse för jämställdhetsläget i skolan – identifiering av problemområden

2. Åtgärd som behövs för att främja jämställdhet och jämlikhet –
Åtgärd(er), tidpunkt, ansvarsperson(er).

3. Utvärdering av hur åtgärderna genomförts och av resultaten.

4. Datum/tidpunkt för nästa uppföljning.